

NOKTALAMA İŞARETLERİ

1) NOKTA

➤ **Tamamlanmış cümlelerin sonuna konur.**

- Tüm gün araba sürdük. Sonra bir yerde mola verdik . Acıkmıştık .

➤ **Kısaltmalardan sonra kullanılır.**

- prof . doç . dr . gr .

➤ **Sıralama sayılarında “_(i)nci ” yerine kullanılır.**

- III . Mehmet 1 . sınıf 3 . baskı

➤ **Günü belli olan tarihlerin yazımında kullanılır.**

- 19 . 08 . 2006

➤ **Saat ile dakika arasında kullanılır.**

- 13 . 15 23 . 45

➤ **Bölümleri, grupları sıralamada sayı ve harflerden sonra kullanılır.**

- Sıfatlar ikiye ayrılır:

a . Niteleme Sıfatları b . Belirtme Sıfatları

➤ **Sayı basamakları arasına, okunmayı kolaylaştırmak için konur.**

- 480 . 500 . 000

➤ **Matematikte çarpı işareti yerine kullanılır.**

- 2 . 5 = 10

➤ **Cümle değerindeki cevap sözlerinin sonuna konur.**

- -Bunu sana kim söyledi? -Arkadaşım .

-İnandın mı?

-Evet .

NOT: Kuruluş adlarının ilk harflerini yan yana getirerek yapılan alışılmış ve kalıplaşmış kısaltmalarda nokta kullanılmaz.

- TBMM MTA PTT TRT
BM

2) VİRGÜL

➤ **Eş görevli sözcükleri ve sözcük gruplarını ayırmada kullanılır.**

- Anasına, bacasına, köyüne hasret yaşadığı yıllarca.
- Onun için dans etmek, şarkı söylemek bir tutkuydu adeta.

➤ **Sıralı cümleleri ayırmada kullanılır.**

- Kalktı, kitaplarını topladı, paltosunu giydi, koşarak dışarı çıktı.

➤ **Yüklemden uzak kalmış özneden sonra kullanılır.**

- Dedesi, sert görünüşüne ve soğuk duruşuna rağmen olanlara hiç ses çıkarmadı.

➤ **Cümlede vurgulanmak istenen ögeden sonra kullanılır.**

- Uyumak, günlerce, haftalarca uyumak istiyordu.
- Kapıda, icra memuruna benzeyen takım elbiseli biri duruyordu.

➤ **Seslenme sözcüklerinden ve hitaplardan sonra kullanılır.**

- Arkadaşlar, aranızda benimle gelmeye cesareti olan var mı?
- Canım Annem, Değerli Misafirler,

➤ **Anlam karışıklığını önlemek amacıyla kullanılır.**

- Hasta, doktora yardım etti.
- Bu, odayı rahatça ısıtır.

➤ **Arasözlerin ve aracümlelerin başında ve sonunda kullanılır.**

- Bu konuda, emin olabilirsiniz, senden daha çok kaygılanıyo rum.

➤ **Cümlede tırnak içerisine alınmamış doğrudan aktarma cümlelerinin başına ve sonuna konur.**

- Bana sık sık, umudunu yitirme, diyordu.

s. buğdaylı türkçe dersi s. buğdaylı türkçe dersi s. buğdaylı türkçe dersi s. buğdaylı türkçe dersi s. buğdaylı türkçe dersi

- Sonra görüşürüz, diyerek yanımızdan ayrıldı.
- **Ünlemlerden ve ünlem değerindeki sözcüklerden sonra kullanılabilir. Bu durumda ünlem işareti cümlelerin sonuna konur.**
- Yaşasın, maçı kazandık! Yaşasın! Maçı kazandık.
- Ah, neler çektim bir bilsen! Ah! Neler çektim bir bilsen.
-
- **Cümle başında kullanılan “Evet, Hayır, Lütfen” gibi sözcüklerden ve yine “Ancak, Oysa, Kaldı ki, Gerçi, Ne var ki” gibi cümle başı bağlaçlarından sonra kullanılır.**
- Evet, bunu ona ben söyledim.
- Hayır, bunu bana yapamazsın.
- Lütfen, benimle böyle konuşma.
- Gerçi, sana güvenilmeyeceğini söylemişlerdi.
- Halbuki, bu iş için ne çok emek sarf ettik.
- **Kesirleri tam sayılardan ayırmakta kullanılır.**
- 96, 3 3, 14

NOT: Arasöz ile aracümlelerin başında ve sonunda virgül yerine kısa çizgi ya da parantez de kullanılabilir.

- Köyünü -o şirin insanların olduğu yeri - bir türlü unutamıyordu.
- Köyünü (o şirin insanların olduğu yeri) bir türlü unutamıyordu.

NOT: Ad ya da sıfat tamlamasıyla oluşan sözcük öbeklerinde son tamlayanla tamlanan arasına ya da tamlayanla ilk tamlanan arasına virgül konmaz.

- Bu kitapta yalın, çarpıcı, özgün, benzetmelerle karşılaşıyoruz.
- Kitabın, kapağı, önsözü ve kaynakçası henüz tamamlanmadı.

NOT: Cümlede “ile, ve, veya, ya da, yahut ” gibi bağlaçlardan sonra virgül kullanılmaz.

- Onu ve, onun gibileri iyi tanırım.
- Çay ya da, kahve ikram edebilirim.

NOT: “-ıp , -ip” zarf fiil eki almış eylemsilerden sonra virgül

kullanılmaz.

- Yemeğini yiyip, rahat bir uyku çekecekti.

Eğer;

3) NOKTALI VİRGÜL

- **Öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır.**
- Profesör, öğrencinin yüzüne sert sert baktı; sorusunu tekrar etti.
- Telefon çaldığında, hala yataktaydım; arayana tahmin edebiliyordum.
- **Aralarında öge ortaklığı bulunmayan; fakat anlamca birbirini tamamlayan bağımsız sıralı cümlelerin arasına konur.**
- Bütün gün yağmur yağdı; evin içine tıklıp kaldım.
- Öğretmen kompozisyonu çok beğenmiş; kompozisyonum yarışmaya gönderilebilirdi.
- **Cümlede sıralamalar ya da gruplamalar arasında tür farkı olduğunda, bu farklılığı göstermek amacıyla kullanılır.**
- Yazarlardan Orhan Pamuk'u, Reşat Nuri'yi; şairlerden Cemal Süreyya'yı, Orhan Veli'yi severdi.

- **Anlam karışıklığını önlemek için kullanılır.**

Esra; Nurcan, Ayşe ve Seda gibi çalışkan bir kız değildi.

1. "Anne sevgisi en kutsal sevgidir (1) Yazıklar olsun, onu ayaklar altına alan kötü yaratığa (2) Annesini inciten, üzen ve ağır sözlerle onu yaralayan en üstün insan bile, bayağı bir yaratıktan farksızdır (3) Annesini üzen, yaşamında mutluluk bulamaz (4)" **Yukarıdaki paragrafta numaralandırılmış cümlelerin hangisine nokta (.) getirilmez?**

- A) 1 B) 2
C) 3 D) 4

2. **Aşağıdakilerden hangisinde virgölün kullanım amacı farklıdır?**

- A) Uzun boylu, yeşil gözlü bir çocuktü.
B) Akşamleyin Elif'e, Neslihan'a, Dilek'e telefon edeceğim.
C) Anneannem çocuklarına, torunlarına kavuşmuştu.
D) Akşam parka gittim, seni bekledim.

3. **Aşağıdakilerden hangisinde noktanın kullanılması yanlış olur?**

- A) Tamamlanmış cümle sonunda
B) Kısaltmalardan sonra
C) Sıra bildiren rakamlardan sonra
D) Örnek verilecek cümlelerin sonunda

4. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna nokta konulmalıdır?**

- A) Evden çıkar çıkmaz onunla karşılaşmayayım mı
B) Hemen ondan özür dile
C) Biraz yalnız kalmak istediğini söyledi bize
D) Bugüne kadar hiç çalıştın mı

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgöl (,) kaldırılırsa cümlelerin anlamı değişir?**

- A) Yaşlı, bütün gün dışarı da kaldı.
B) Şu, senin almak istediğin kazak mı?
C) Genç, kıza baktı ve ona yaklaştı.
D) Arkadaşım, bu yatılı okulda çok mutlu.

6. **Aşağıda verilen bilgilerden hangisi noktanın (.) kullanıldığı yerlerdendir?**

- A) Sözcüklerde yapılan kısaltmalarda kullanılır.
B) Kitap, dergi, makale adlarında yazı ve bölüm başlıklarında nokta kullanılır.
C) Sayılarda ondalık kısımları ayırmak için kullanılır.
D) Hitaplardan sonra kullanılır.

7. **Aşağıdakilerden hangisi noktanın (.) kullanıldığı yerlerden değildir?**

- A) Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıların arasına konur.
B) Cümlede vurgulanması gereken öğelerden sonra konur.
C) Çarpma işareti yerine kullanılır.
D) Sıra sayı sıfatı olan "-ıncı/-inci" anlamı vermek için sayıların ardına konur.

8. **Aşağıdakilerin hangisinde virgöl yanlış yerde kullanılmıştır?**

- A) Bu, çiçeklere iyi bakılmadığını gösteriyor.
B) Peki, bunu yapamazsan ne olacağını biliyor musun?
C) Öğretmenimiz Burak, 7 Ekim 1973 doğumluymuş.
D) Dersler 8.45, 16.00 arasında yapılacaktır.

9. **Aşağıda virgülle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Belli olmayan yıl, yer vb. durumları göstermek için kullanılır.
B) Eş görevli sözcük ve sözcük grupları arasına konur.
C) Cümlede vurgulanması gereken öğelerden sonra konur.
D) Ara söz ve ara cümleleri ayırmak için kullanılır.

10. **Aşağıda cümlelerin hangisinde virgöl (,) yanlış yerde kullanılmıştır?**

- A) Orhan Veli'nin, eserleri şunlardır: Garip, Vazgeçemediğim, Destan Gibi, La Fontaine Masalları, Nasrettin Hoca Hikayeleri.
B) Voltaire der ki: "Kader bizi sürükleyip götürür, arzularımıza kulak asmaz."
C) Dil, ulusal kültürün gelişmesinde ve bağımsızlığın korunmasında önemli bir etkidir.
D) Sanatçı, düşünce ve inançlarını, sanatının üstünde tutmalıdır.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgöl (,) diğerlerinden farklı bir görevde kullanır?**

- A) Pencerenin kanadı, bozuk olduğu için iyi kapanmıyor.
B) İzinsiz inşaata girmek, yasaktır.
C) İclâl, öğretmen sınıftan çıkıncaya kadar yerinden kalkmadı.
D) Ayşe, amcamın kızı, haftaya nişanlanıyor.

1. Evet , her şey gibi sevgi de bitiyordu.
2. Yaşamak , sonunu düşünmeden yaşamak , her şeyi yaşamak istiyordu.
3. Bu çocuk , çatık kaşlı ve boyu uzun olan , bizi yine şaşırttı.
4. İleride , yaklaşık iki yıl sonra , bir araba almayı düşünüyordu.
5. Uzun , düz , sarı saçları salınınca rüzgârımız olurdu.

12. **Yukarıdaki cümlelerde virgöl kaç değişik işlevde kullanılmıştır?**

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

13. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalı virgöl (;) ötekilerden farklı bir görevde kullanılmıştır?**

- A) Bu sene çok yoruluyorum ; ama yine de mutluyum.
B) Dün akşam gelmedin ; yoksa seni çağırmadım mı?
C) Dershaneye gidiyor ; ayrıca evde kendim çalışıyorum.
D) O gün kitaplarını , defterlerini ; çantasını , önlüğünü okulda unuttu.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalı virgülün kullanımı yanlıştır?

- A) Sinemaya , tiyatroya ; okula , dershaneye her yere zorla gidiyormuş.
B) Oraya gittim ; ama onu göremedim.
C) Dertleri dile getirmeyi istemiyorum ; yalnızca dertlere çözüm arıyorum.
D) Tüm insanlar ; son yıllarda hangi değerleri benimseyeceğini bilmiyor.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) kaldırılırsa anlam değişir?

- A) Sevgili çocuklar, şimdi beni dinleyin!
B) Polis, kadına yardım ediyordu.
C) Çamların, gürgenlerin, meşelerin arasına daldı.
D) Annesi, kendine bu kadar eziyet etme, dedi.

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki virgül kaldırılırsa cümlenin anlamı değişir?

- A-Öğretmen, okula gitti.
B-Küçük, çiçeği kokladı.
C-Her akşam böyle mi çalışıyorsunuz?
D-İnsan, önce kendi dilini bilmeli.

17. Kuşlar () tabiatın o mini mini mutluları () yaprakların üzerinden son çiyleti toplayarak bahçeyi sevinç sesleriyle dolduruyordu." Cümlesinde boş bırakılan yere hangi noktalama işareti getirilmelidir?

- a) (;) , (,)
b) (,) , (;)
c) (;) , (,)
d) (,) , (,)

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "virgül"ün kullanımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) Yaralılar, hemen hastaneye kaldırıldı.
B) Çanakkale, belgeselini gururla izledik.
C) Ben, bu olayın kısa sürede çözüleceğini düşünüyorum.
D) Bayan, müşteriye istediklerini verdi.

19. Lüzumsuz Adam , Son Kuşlar , Havuz Başı onun en güzel hikâyeleri arasında sayılır.

Bu cümledeki virgölün görevine benzer bir kullanım aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Avukat, genç kadının söylediklerine inanmıştı.
B) Sabahleyin, kahvaltıdan sonra, yeniden tartıştılar.
C) Koltuklar, halılar, camlar iyice silindi.
D) Erkenden kalkamayacağını düşününce, gece uyumamaya karar verdi.

20. Bense sizin yanınızda yer edinemiyorum , bundan ayrıca rahatsızım.

Bu cümledeki virgölün kullanımı için aşağıdaki kuralların hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Özne ve yüklem arasına başka öğeler girerse öznenin sonra konur.
B) Sıralı cümleleri ayırmada kullanılır.
C) Ara söz ve ara cümlelerin başında ve sonuna konur.
D) Eş görevli sözcükleri , sözcük öbeklerini ayırmada kullanılır.

21. Virgül ; ara söz ve ara cümlelerin başında , sonunda kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde virgölün kullanımı bu kurala örnek gösterilebilir?

- A) Sen beni anlamıyorsan , ben de seni anlamam.
B) Tüm insanların , bitkilerin , toprağın ihtiyacı var sevgiye.
C) Bu kitabı , mavi kaplıyı , bana hediye edersen sevinirim.
D) Bu bağlılık , bu sevgi , bu dürüstlük hiçbir yerde görülmez.

22. Bir cümlede ara söz veya ara cümlenin başına ve sonuna nokta konur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül bu işlevi ile kullanılmamıştır?

- A) Köşedeki adam , kır saçlı olan , bize bakıyordu.
B) Anadolu'nun ticaret merkezi olan şehir , Kayseri , pastırmasıyla da meşhurdur.
C) Bu kaldırımlarda , gerçi bunlara kaldırım demek de zordu , bin türlü yaşam vardı.
D) Görüşürüz , dedikten sonra , bir daha aramaman beni çok üzdü.

23. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül kaldırılırsa cümlenin anlamı değişir?

- A) Kardeşim , çantasını yine okulda unutmuştu.
B) Ev , bugüne uzun zamandır hazırlanıyordu.
C) Yarın gelecek olan misafirler , bizde üç gün kalacak.
D) Oyun , yazarını kısa sürede üne kavuşturdu.

24. Aşağıdakilerin hangisinde virgül kaldırılırsa cümlenin anlamı değişir?

- A) Karanlık , dar sokaklardan geçmesi gerekiyordu.
B) Doktor hanım , yazısını bitirerek doğruldu.
C) Bu gece , nöbet sırası direk ona gelmişti.
D) Yaşlı , adamdan bir yeri tarif etmesini istiyordu.

25. Ara söz ve ara cümlelerin başında ve sonunda virgül kullanılır.

Aşağıdakilerden hangisinde virgül , yukarıdaki görevine uygun kullanılmıştır?

- A) Beklediğimiz konuklar , emin ol , gelmeyecekler.
B) Sonbaharın kışa döndüğü , esintili , az güneşli bir gündü.
C) Üç ay sonraydı , Ankara'da , bir mağazada karşılaştık.
D) Elleri cebinde , üzgün , boş gözlerle bana bakıyordu.

26. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş parantezle gösterilen yere virgül (,) getirilemez?

- A) Bir Arzu () aramızda olup bitenleri bilmiyordu galiba.
B) Yakında Burak Antalya'ya gidiyor () ben Trabzon'a gidiyorum.
C) Televizyonu , herkesin kendince tanımladığı şu kutuyu () pek sevmiyordu.
D) Yıllardır görmediği () arkadaşını birden karşısında bulmuştu.

27. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalı virgül neden sonuç ilişkisi bulunan sıralı cümleler arasında kullanılmamıştır?

- A) Arabanın radyosunu açtı ; müzik dinledi.
B) Kömürü tek başına taşıdı ; çok yoruldu.
C) Hava karardı ; kentin lambaları yandı.
D) Sonunda bir iş buldu ; aile rahatladı.